

Poštovani autori Pravopisa, komentar je u prilogu.
Helena Delaš i Edita Hercigonja-Mikšik

Poštovani autori *Hrvatskoga pravopisa*,

zahvaljujemo vam što ste nas pozvali komentirati radnu inačicu *Pravopisa*. Ovom se prilikom nećemo osvrnuti na pojedinačna ortografska rješenja jer se naša najveća primjedba odnosi na općeniti normativni postupak u *Pravopisu*. Naime za postojanje pravopisnih inačica u hrvatskome standardnom jeziku rješenje se naizgled našlo u višefunkcionalnosti standardnoga jezika, jer nitko ne komunicira standardnim jezikom kao cjelinom, nego jednom od njegovih funkcija, jednim od njegovih funkcionalnih stilova. Iako prihvaćamo suvremene normativne pristupe prema kojima su standardnom jeziku inačice potrebne kako bi zadovoljio potrebe svojih funkcionalnih stilova, smatramo da mu nisu potrebne sve inačice podjednako. Pri tome mislimo kako su standardnom jeziku najmanje potrebne pravopisne inačice, štoviše mislimo da ga one ugrožavaju. Normativni postupak primijenjen u radnoj inačici *Pravopisa*, kolikogod se u prvi mah čini elegantnim i demokratičnim, jer implicira da se sve u praksi potvrđene pravopisne inačice nalaze u standardu, a ne izvan standarda (samo su različito stilski obilježene), za hrvatske prilike nije nimalo praktičan. Stanje jezične izobrazbe u Hrvatskoj nije u toj mjeri dobro kako bi osiguralo funkcionalnu pimenost i većina pripadnika hrvatske jezične zajednice nikada neće svladati rješenja kojima se propisanim redosljedom inačica daje prednost (pa bi se takva rješenja “trebala“ smatrati službenima, neutralnima i općeobvezatnima), a tek se u odnosu prema službenom, neutralnom i općeobvezatnom jezičnom tipu može govoriti o stilski obilježenom i stilski neobilježenom. Mislimo da funkcionalno raslojavanje jezika na ortografskoj razini, tj. mogući različiti uzus u uredima, poslovanju, školama, radiju, televiziji, znanosti itd., nije dobro jer će dovesti do miješanja ortografskih rješenja i velike neujednačenosti; drugim riječima, i dalje neće biti jednoznačnoga službenog ortografskog nacionalnog komunikacijskoga koda što će negirati polifunkcionalnost standardnoga jezika i opetovano postavljati pitanje realnoga statusa standardnoga jezika u društvu. Kao lektorice na Katedri za hrvatski standardni jezik koje rade sa studentima kroatistike svakodnevno se borimo s temeljima: s inicijalnom polupismenošću, vrlo siromašnim vokabularom studenata i vrlo niskom razinom opće kulture. Dvostrukosti i umnožene iznimke studente zbunjuju i mislimo da će oni i dalje biti najveći gubitnici pravopisne nestabilnosti. Podsjećamo i na stavove autora *Hrvatskoga jezičnog savjetnika* (1999) o pravopisnoj normi, tim više što su neki od njih i piscima predloženoga *Pravopisa*: „... pravopisna bi norma kao izvanjezična norma morala biti izričita i jednoznačna, pa bi pravopisne dvostrukosti i inačice valjalo svesti na najmanju moguću mjeru, pače posve izbjeći.“ (str. 63) Dakle i mi mislimo da bi priopćajna svrhovitost postignuta pravopisnom jednoznačnošću i jednostavnošću bila najveća vrijednost novoga hrvatskog pravopisa.

Srdačan pozdrav

dr. sc. Helena Delaš, viša lektorica i

Edita Hercigonja-Mikšik, viša lektorica

P.S.

Možete nas navesti kao osobe koje su sudjelovale u javnoj raspravi.